

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.

FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:

Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

Most következnek

a hecc. Tisza István, aki mint a jó handlé, mindenre vállalkozik, mert arra adja a fejét, hogy letörje erőszakkal is a nemzet vitális érdekeit, a népjogokért folytatott küzdelmet. Személyes hívei köpik is már a markukat, hogy ők mindenre készek. Vértüket és életüket is feláldozzák a nemzet mentőjéért. Fogadkoznak, hogy olyat művelnek, amelyet még nem látott vén Európa s olyan történik a magyar képviselőházban, amire nincs példa a parlamentek amaleseiben.

Tehát ez a többség, amelyet a legcédább módon, Európa összes művelt államainak elitjéi megvetése mellett kergettek össze csendőrszuronyyal, borral, pálinkával, és hivatali presszióval, kész a nemzeti ellenállást megtörni, kész ököllel is a közös hadsereg számára a száz milliókat kikényszeríteni. Ez a többség, mely a magyar érdekeket minden pillanatban sutba dobni kész, nem híve a népjogok teljes mérvű kiterjesztésének, ennek nem kell az általános, egyenlő és titkos választójog. Persze, hogy nem kell. Nem kell sem a grófoknak, sem a püspököknek, sem a nagytőkéseknek, sem az agrár olygarcháknak, sem ezek uszályhordozóknak, mert ezzel letűnik az uralmuk és Tisza Pista nem lesz az egyedüli hangadó a magyar politikában. Akkor nem az történik majd, amit a nemzeti kaszinóban kiíróznak, hanem amit a nép akar. Akkor megjavulna az országban a gazdasági állapot, mert megjönne a szekularizáció, megjöhetne az önálló bank és önálló vámtérület, gyáriparunk fejlődésének egyedüli lehetősége, miserabilis közegségügyi bajainkra is akadna orvos, közegségügyünk is jobbra fejlődhetnék, ázsiai közigazgatásunk is megjavulna, mert nem nyelne el mindent, a sok-sok száz milliót évenként a katonai moloch.

Mindaz a javulás, fejlődés nem kell Tisza Istvánnak és társainak, mert ezzel őket is elsöpörné a politikai élet szinteréről. Így tehát kézzel-lábbal, erőszakkal, ököllel kell feltartóztatnia a világosságot. Ő szerintük csak addig állhat az ország, míg a mindenre kapható és teljesen elproletárilódott értelmi középosztály, (értsd zsenri) és a semmivel sem törődő mágnásság kezében van az ország gyeplője.

Utját akarják állani a mostani erőszakkal a közelgő demokráciának.

Csak hogy azt hisszük, rosszul számolt most is Tisza István, mint már nem is egyszer. A bejelentett erőszak keresztül vitele éppen úgy csödet mondhat, mint annak idején a november 18-iki puccs. Most is közeledik ez a veszedelmes dátum. Lehet, hogy akkorra rájön a mindenre kész többség vezérével együtt, hogy fejfel mentek neki a falnak. Azt csak nem tagadhatják, hogy a népben gyökerük nincs. Semmi olyat nem képviselnek, ami az ország javára szolgálna, mindig csak azt akarják, ami bennünket az előhaladásban, a fejlődésben meggátol. Veszedelmes játékot tiznek ezek az urak. De ez a játék csak rájuk lehet veszedelmes, mert, ha egyszer a nép türelme megszakad, akkor szelvésként söpri el őket s összetöri őket pozdorjaként s irmagjuk sem marad.

Elég sajnálatos dolog, a magyar történelem fekete lapjai gyászosan bizonyítják, hogy majd mindig törzsköcs magyar emberek voltak azok, akik a nemzet, a nép ellen törtek. Hívány és aljas, kicsenyves és megvetendő érdekekért készek feláldozni az ország hatalmas érdekeit. Ugy látszik minden korszak, minden századnak kerülköznie ilyen gaz magyarjai. A vizsgálató csupán egy. Eleddig nem tudtak az elvetemült országrontók soha olyan sebet tenni a nemzet testén, amely be nem forradt volna. Ezt a mostani erőlködést is majd csak kibírjuk. Sőt megjósolhatjuk, hogy éppen ez az erőszakos lépés lesz majd az, mely ebben az országban a társadalmi, gazdasági és kulturális változást siettet.

— Iparos tanonc otthon Makón. Már alig van nagyobb város Magyarországon, hol iparos tanonc otthon ne volna. Makón mind- eddig nélkülöztük ezt a fontos intézményt. Ezt a körülményt vette figyelembe az ipartestület előljárósa is mai ülésén és egyhangu határozattal kimondotta, hogy az iparos tanonc iskolával kapcsolatosan tanonc otthont létesít. A költségeket társadalmi uton gyűjti. Erre a célra különben az aradi kereskedelmi és iparkamara már 500 koronát adott.

Városi gazdálkodás.

Felesleges fényezés.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, nov. 4.

Vita tárgyát nem képezheti, hogy a város széképülete elhanyagolt, rossz állapotban volt, sőt összeomlással és így kimondhatatlan veszedelemmel fenyeget, miért is valamit tenni kellett. Arról lehetne beszélni, hogy nem lett volna-e helyesebb a kiszolgált vén épületet lebukóztatni és helyette új, modern a mai igényeknek megfelelő városházát építtetni, avagy, amint a képviselőtestület elhatározta, a legszükségesebb, kész szeptélyt elhárító javítások foganatosítása is elegendő egyelőre, időlegesen.

Az utóbbi expediens választásánál a város képviselőtestülete figyelemmel volt a városi kassza tárlongó ürösségére. A képviselőtestület tudta, hogy nagy a nincsetlenség, tehát nem akart a takarón túl nyújtózkodni. Nem akarta az amúgy is rengeteg módon súlyos városi adókat a szinte lehetetlen fokig felszórólni.

Ez idáig rendjén van. Ha nem teik újra, foltozzuk. De a folt ne legyen felesleges cafrang, hanem épen csak a hiányosságoknak takarója. Semmi esetre sem szabad a javításnak kirívónak és drága pénzben vett fityegőnek lenni, hogy úgy mondjuk. Nem furcsa volna egy viseltes, esőt, szelet látott téli daku könyökére vékony, selyem foltot vetni! A kifakult daku, meg a ríktó selyem nagyon szégyellenék egymást és nagyon szeretnék a barátságos célra-tartó közelségből szétszaladni.

A városházának építésénél, akkor, amidőn az általános elv a takarékoskosság vala, a részlet elv a fényezés vala. Nem mondhatnánk, hogy ez bölcsen meg gondolt és szakértelmes vala.

De hát nem szabad e tárgyról tréfás hangon szólni, mert bár mindössze 3000—3500 koronácska forog kérdésben, de jellemző a városi ügyek vezetésére. Tanácskoznak, bizottságok üléseznek, felülvizsgálatok működnek és a végén a legrosszabb és mint a példa mutatja, feleslegesen drágábban kerül kivitelre.

Nem siettünk megnevezni, mi a feleslegesen fényező a városháza épületének tatarozásánál, mert azt mindenki kitalálhatja, mindenkinek feltűnhet. Hiszen szinte szemet bántó Minek kellett azt a manzard-tetőt felrakni, amidőn csupán szükség-szerűen toldozás-foltozás volt az építkezés célja. Megkérdeztünk több egyszerű polgárt, hogy megtudna-e élni manzard tető nélkül, megtudja-e fizetni az adóját és elpanaszolhatja-e a cseléd mizériákat a nagy csucs tető hiján? Mind azt mondta, hogy nagyon is, sőt úgy is nyilatkoztak, hogy ez a rengeteg faoszlop-csoport, valami köz csirke ketrec lesz, mert másnak nem tudják elképzelni!

Megkérdeztünk azonban szakértőt is. Azt mondta, hogy a tervek felülvizsgálatán reá mutattak a manzard tető felesleges voltára és arra is, hogy ez éppen nem stilszerű. Tehát a hiba kettős. Szépészeti szempontból is kifogásolható. A városi széképület egészében román stílus, homlokzatán az attikai falial. Ezt figyelmen kívül hagyták és odapakolták az oda nem illő barokkstílusú manzard-tetőt.

Az átlagosan egyöntetű stílus és elég szép kivitelű városházát szinte lenyomorították a helytelen és drága foltozással.

Még egy ügyes dolog történt. Nem alkudtak meg a munkára egy összegben, hanem a vállalatot akkord munkára adták ki. Erről most nem szolgálhatunk adatokkal. Majd a végső kimutatások szolgálnak finom csemege gyanánt a lakoma többlet költségeinek épen nem kellemes utóízével.

A hétfői ülés előkészítése

Berzeviczy visszavonul.

Vihar lesz a Házban.

A kormány megkezdte azokat a tanácskozásokat, melyek hivatva lesznek szerinte a kibontakozás útjait megteremteni. Ha a kormány ezt teszi, ha gondolkodik és tervez, kombinál és mérlegeli a lehetőségeket, ez helyes. Csak hogy amilyen rossz politikusként bizonyult a kormány eddig, éppen olyan rossz hadvezérnek bizonyul most, mert csatatervet készít, anélkül, hogy az ellenség hadiállásait ismerné, szándékait kikémlelte volna s a hadjárat megindítása előtt az esetleges békéltetési kísérleteket megtehette volna.

Olcsó árak!

[11]

Pontos kiszolgálás!

KOCSIS és SKOPÁL

uj üveg- és porcellán üzletük aug. hó 1-én a Böhm-házban, Ehrenfeld és Spitz vaskereskedők helyén megnyilt.

Épület üvegezés és képkeretezés!!

Menüszonnyaj
ajándékok!

Vendéglő és kávé-
házi edények!

Mert Berzeviczy Albert eddigi beszéleteit csak tapogatózó purparléknak lehet deklarálni s nem békéltetési kísérleteknek. A kormány békültni akar, de úgy, hogy ellenfelét előbb agyon akarja ütni. Ez az eljárás méltó eddigi működéséhez, méltó multjához, de nem méltó Magyarországi ügyeinek intézőihez, a magyar király ezidőszerint való felelős tanácsadóhoz.

Ha himni lehet a kormány félhivatalosainak, a hadjárat Berzeviczy Albert megbuktatásával kezdődik. Ezek szerint a Ház érdemes elnöke már a Ház hétfői ülésén vagy hosszabb beszédben vagy levélben jelenti be lemondását. Ebben a beszédben vagy levélben nyilatkozni nem fog a béke-tárgyalásokról, a kormány kívánságára szól az obstrukcióról is s végül kijelenti, hogy ily körülmények között tovább nem viselheti azt a méltóságot, melyet a Ház többsége bízott rá.

A parlament ellenzéki pártja sajnálja Berzeviczy távozását, mert minden körülmények között pártatlan, igazságos elnöknek bizonyult, aki több ízben a kormány határozott kívánsága ellenére, Tisza pártjának nyomása dacára is meg tudta tartani egyéniségének esoribatlan preztizsét s a házszabályokat mindig azoknak való intézkedései szerint kezelte. De ha sajnálja is az ellenzék Berzeviczy távozását, ezt csak azért teszi, mert helyébe valószínűleg olyan embert akar a többség ültetni, aki a házszabályokat nem az ő konvencións modorában fogja kezelni, — de nem bánja, mert Berzeviczy távozásával azt árulja el, hogy gyenge azzal az áramlattal megküzdeni, amely Tisza óhajára az erőszak törvénytelenységét akarja a magyar parlamentben meghonosítani.

Berzeviczy Albert ma délelőtt 10 órakor a miniszterelnökségi palotában közel egy óra hosszú tanácskozott *Khuen* gróf miniszterelnökkel s azután a képviselőházba hajtatott. A két politikus részletesen megbeszélte Berzeviczy lemondásának módját s megállapította a lemondást kísérő nyilatkozat részleteit.

A hétfői ülés mindenesetre nagyon érdekesnek ígérkezik. A munkapárt táviratilag berendelte összes tagjait, hogy kellő stafázssal szolgáljanak a házelnök lemondásának és a parallel ülések bejelentésének.

Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt elnöke ma este tornyai birtokáról Budapestre érkezett, hogy politikai barátaival már most megbeszélje a teendőket. A párt hétfőn este 6 órakor értekezőt tart, amelyen a költségvetés tárgyalása mellett szó fog esni a kormány újabb akciójáról is.

— Az egészségügyi bizottság ülése. Makóváros közegészségügyi bizottsága ma délelőtt *Galambos* Ignác dr. polgármester elnöklésével ülést tartott és javasolja a képviselőtestületnél, hogy a város az új husmérési szabályrendeletnek megfelelőleg a baromfiipiacon huscarnokot építsen olyat, melyben a hentesek és juhvagók elhelyezhetők. Az eszme nemcsak egészségügyi szempontból parólandó, hanem abból a szempontból is, hogy ez a városnak szép hasznát hoz. Az indítványt e havi rendes közgyűlésén tárgyalja Makóváros képviselőtestülete.

Tisza István a Ház elnöke

Berzeviczy kultuszminiszter
Zichy visszavonul
Barkóczy államtitkár.

Föltétlenül megbízható bécsi forrásból arról értesülünk, hogy a bonyolult politikai helyzetben a legrövidebb időn belül nagy változások fognak beállani. A változások elsősorban személyiek lesznek, de éppen ennél fogva a politikai küzdőtér is nagy változásokat fognak maguk után venni.

A „Makói Független Ujság” megírta már, hogy Berzeviczy Albert nem hajlandó eltérni a házszabályok mai kezelésétől s magyarázástól. Ezért közte és a kormány között nézeteltérések merültek fel, amelyek következménye az lett, hogy Berzeviczy önként bejelentette, hogy a Ház elnökségéről le fog mondani. A kormány e bejelentést tudomásul vette és rögtön elhatározta, hogy a Ház elnöki székébe gróf Tisza Istvánt ülteti, akit nem sokat kell kapacitálni arra, hogy a házszabályokat erőszakosan kezelje és a kormánynak megfelelőleg magyarázza. Bécsi forrásunk most megerősíti Berzeviczy lemondásának és Tisza házelnökségének hírére. Ezek befejezett dolgok.

Berzeviczy azonban nem lép le a politika porondjáról, a kultuszminiszteri székbe kerül, ahol első dolga lesz *Szmevcányi* Lajos főszentelt püspököt az egri érsek mellé cum jure successiónis kinevezni.

Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter maga, önként hagyja ott a miniszterséget. Megunta a sok bajt, amit neki Barkóczy okozott, másrészt nem tud beletörődni abba, hogy Tisza kerüljön a Ház elnöki székébe. Zichy visszavonul egyelőre a politikától és *persona reservata* lesz, ki aktív nem, csak a trónörökös útján, a kulisszák mögül fog befolyani a politikába. Erősen tartja magát különben az a hír is, hogy Zichy öfelsége személye körüli miniszter lesz. A politikai változások különben már a tegnapi nappal vették kezdetüket. *Zichy* tegnap *Czikann* bárónő temetésére Bécsbe utazott és ugyanekkor *báró Barkóczy Sándor* nem jelent meg a kultuszminiszteriumban. Barkóczyt ugyanis minisztertanácsi határozattal elmozdították az V. ügyosztály éléről és vagy Boncz helyére került vissza vagy pedig nyugdíjazták — *államtitkári címmel és jellellegel*. Szóval Barkóczy fölfelé bukik.

Héderváry Zichyhez azt a kérést intézte, hogy ne távozzék Barkóczyval egyidőben, mert igen kiélezhetné a helyzetet a klerikálisok és liberálisok között.

— Tanácsülés. Makóváros tanácsa ma délelőtt *Galambos* Ignác dr. polgármester elnöklésével rendkívüli ülést tartott, melyen több rendbeli sürgős utalványozást teljesített.

Az olasz-török háború.

Tripolisz bombázása.

Konstantinápoly, nov. 4.

Resat bey felszólította a tripoliszi olasz parancsnokot megadásra. A parancsnok elutasítólag válaszolt. Resat bey erre megkezdte a város bombázását, mely két óra hosszáig tartott. De mint-hogy az olasz csapatok legnagyobb része a házakba vonult vissza, a bombázást megszakította. Resat bey erre parlamentáriként elküldte adjutánsát az idegen konzulokhoz és felszólította őket, hogy a benszülöttekkel együtt vonuljanak a városon kívül, mert nem áll módjában megszakítani a város bombázását. A konzulok és az olasz parancsnok közt folyt tárgyalások azonban nem vezettek eredményre, mert a parancsnoknak az volt az álláspontja, hogy előbb referál Rómában és az ottani utasítás szerint jár majd el. Resat bey azonban ezt az előterjesztést elutasította. Minden percben várható a döntő küzdelem megkezdése. A hangulat a török és arab csapatok közt igen emelkedett. Az általános érdeklődés nem is annyira Tripolisz, mint inkább Banghazi felé fordul, mely előtt Enver bey vezetése alatt ötven válogatott tisztből álló vezérkar közreműködésével operál. Az arab törzsek nagy csoportokban tömörülnek és Banghazi előtt most 40.000 főnyi csapat készül a döntő küzdelemre.

London, nov. 4.

Montague Harald angol katonatiszt, aki mint önkéntes vett részt a tripoliszi hadjáratban, vérfagyasztó dolgokat beszél a kegyetlenségekről, a melyeket az olaszok követnek el asszonyokon és gyermekeken. Többek közt elmondja, hogy egy mecsében 300–400 gyermek holttestét találták, a kiknek keze-lába össze volt kötözve, darabokra voltak tépve és iszonyúan megcsontítva és rakásra dobálva.

NAPI HIREK

Tájékoztató,

Naptár. November 5. Vasárnap. Római kath. A 22 lme reg. Gör. kath: Október 23. B 21 Jakab. — Nap kel 6 óra 48 percek, nyugszik 4 óra 38 percek.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Váltakozó, felhős idő várható, lényegtelen hőváltozással és elvélve esővel. — Sürgönyprognózis: Váltakozó, enyhe, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 11-2 fok Celsius.

— Megyék átiratai. A mai nap folyamán Csanádvármegye törvényhatóságához két vármegye is iníezett átiratot egy-egy határozatának hasonló szellemű felirattal való támogatása végett. Így Abaujvármegye fölirt a törvényhozáshoz a katolikus autonomia életbe lépte-

tése tárgyában, ezért megkeresésében Csanádvármegye törvényhatóságát is föliratának támogatására kéri fel. Kolozsvármegye törvényhatósága egyik határozatában azt mondotta ki, hogy felír a kormányhoz a vármegyei számvevőségek vissza állítása tárgyában. Kolozsvármegye e határozatának hasonló szellemű felirattal való támogatását kéri Csanádvármegyetől.

— Virilisjog átruházás. Özvegy Borotvás Dezsóné Makóvárosánál meglévő virilis képviselői jogának gyakorlását az 1912-ik évre Borotvás Endrere ruházta át. Ugyanezen jogának gyakorlását özvegy Ott Károlyné Draskóczy Edére ruházta át.

— Az izraelita egyházból. A makói izraelita egyház előljárósága és képviselőtestülete holnap, vasárnap délután *Dózsa* Sámuel dr. elnöklésével ülést tart. Az előljárósági ülés délután 3 órakor, a képviselőtestületi közgyűlés pedig délután 4 órakor kezdődik. Mindkét testület az 1912. évi költségvetést tárgyalja és elvégzi a hitközségben megejtendő képviselőválasztásokhoz szükséges előmunkálatokat.

— Pályázat ösztöndíjra. A Csanádvármegyei tanító egyesület pályázatot hirdet a kezelés alatt álló Erzsébet-alap kamatainak elnyerhetősére. Folyamodhatnak az egyesület kötelékében levő, vagy halálukig az egyesület kötelékében volt tanítók és tanítónők gyermekei. Pályázhatnak első-sorban tanítóképző intézeti, másod-sorban középiskolai tanulók. Ha pedig ilyenek nem pályáznak, akkor az ösztöndíj bármely más alsófokú intézeti tanulónak kiadatik, ha egyebekben arra legérdemesebb. Kellően fölszerelt kérvények 1911 november 18-ig Lengyel János egyesületi elnökhez Ref-Kovácsházára adandók be.

— Adományozás. A makói iparistület előljárósága ma 20 koronát küldött a keoskeméti földrendgés által károsultak számára.

— Elutasított felebbezés. Makóváros tanácsa tekintettel a terjedő kolerajárványra, eltiltotta Makón a dunai halnak árulását. A tanács ezen határozata ellen, mint azt annak idején megtuk, Csávás János felebbezéssel élt. E felebbezést ma a vármegye alispánja is elutasította.

— Teljes munkaszünet Makón. Magyarországon a munkaszünetről szóló törvény értelmében vasárnap délelőtt 10 óráig az ipari foglalkozást kivéve minden foglalkozás folytatható. A kereskedők délelőtt 10 óráig nyitva tartják üzleteiket. Más országokban ez nem így van. Európa nyugati államaiban ugyanis teljes munkaszünet van vasárnap. Vannak Magyarországon is városok, hol az iparosok és kereskedők önmaguktól teljes vasárnapi munkaszünetet tartanak. Ezt a szokást akarja most nálunk is meghonosítani a makói iparistület. Ebben az ügyben az iparistület előljárósága ma délelőtt *Lélek* István elnöklése alatt ülést tartott és elhatározta, hogy a vasárnapi piacra árucikkeiket nem viszik ki és vasárnapi teljes munkaszünet tartása érdekében átir-

A közkedvelt makói IDEÁL-crème, ma már a legtökéletesebb arcfinomító

vegyi készítmény, mely állandóan használva, az arcnak üdeséget, szépséget kölcsönöz. Egyedül a készítőnél,

Kudar Lajos

makói újvárosi gyógyszerárban kaphatók.

Ideál-crém 1 tégely 1 korona, Ideál-tej 1 korona, Ideál-szappan 70 fillér, Ideál-pouder 3 tőle színben, u. m.: fehér, rózsás és krém színben, dobozza 1 kor. Csak az a valódi készítmény, mely törvényes védjegyben KUDAR-névvél van ellátva. E készítmények Párisban 1897-ben aranyéremmel, díszokl. és francia éremkereszttel lettek kitüntetve!

Értesítés.

Ezennel közhírré tesszük, hogy irodánkat az 1911. november 1-től kezdődőleg a Nagyzsidó- (Deák Ferenc) utcai 43—44 szám alatt levő, Léderer Herman-féle saját házukba helyeztük át, a hol a raktárunk is van.

Tisztelettel

Egyesült Makói Hagyma és Zöldségtermelő
Kertészek Szövetkezete.

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű helybeli és vidéki uriközönséget, hogy az őszi és téli áruim megérkeztek.

Legfinomabb angol-, skot- és honi gyártmányok nagy választékban.

Ujjonnan s modernnül berendezett szabó-műtermemben, ahol csakis legújabb divat szerint és legjutányosabb árak mellett készülnek, u. m.:

szalon-, utcai- és sport öltönyök, felöltők, télikabátok, stb. stb.

Az uri közönség becses pártfogását kérve, — kiváló tisztelettel

Ifj. ANTAL JÓZSEF

Makó, Dessewffy-tér 13. sz., (Makói Ujság bérpalotájában).

Ibolya-crém, Ibolya-szappan,
Ibolya-puder, legjobb hatású arc és kéz--
finomító szerek.

Egyedül kaphatók:

VÉBER & BÁRÁNY

„Az Isteni gondviseléshez“ címzet gyógyszertárában.

Makó, Szegedi-utca.

Ára: Ibolya-crém 1 korona.
Ibolya-puder 1 korona.
Ibolya-szappan 70 fill.

Nagy raktár mindennemű engedélyezett különleges-ségekből, kötszerek, gumi-cikkek és illatszerekben. (22)

A vevőközönség figyelmébe.

Ha szép, jó-uj árut olcsóért akar

vásárolni, úgy ne mulassza el az olcsóságáról híres

„Menyasszonyhoz“ címzett

rőfös- és divatáru üzletet

felkeresni a Dessewffy-téren, Makói Ujság bérházában, (püspökkertel szemben), ahol minden e szakmába vágó cikkek igen izlées választékban kaphatók és így mindenki saját érdekében cselekszik ha ruha szükségletét a fent nevezett cégnél szerzi be.

Egy próba vásárlás mindenkit meggyőz.

— Megfogok emlékezni a miseáldozatban szegény anyádról, Gennariello.

— Oh, ha tudna két jó számot nekem! Másoknak ad, de a saját husával és vérével . . .

— Kedves Gennariellom, az nem megy úgy, a hogy az ember akarja. Azok felsőbb sugallatok, melyeket nem lehet kierőszakolni.

— Oh, csak az én számomra is volna már egyszer felsőbb sugallata!

— Isten neki! Hát próbáld meg egyszer a 33-assal és a 40-essel.

— Még egyet, édes kedves nagybátyám, szent ember és áldassék a szentháromság mindörökké!

— Jó, tedd hozzá hát a 66-ost. De ne terheld meg tulságosan, tudod! . . . A számok biztonságához nincs meg a Bak . . .

A jámborlelkű Gennariello nem győzött eleget hálálkodni és a mint visszaadta cipőit a misemondónak, tisztán és fényesen tündököltek azok, mint a tükör.

Cyrrill páter megfogta a köpenyege csücskeit, hóna alá szoritotta a Szt. Tamás könyvét s ajánlotta magát. A tengerről jövő szellőben felfuvódott a kis köpeny a háta mögött mint valami vitorla.

Minthogy az időt nem lehet mindig megcsalni, mint az embereket és nem tudta, mivel ölje el az időt, a vonat indulásáig belépett a Dell' Ospedaletto templomba, hogy misét hallgasson.

Egy pár ember állott körül egy mellékoltárt, melynél egy sovány, rémült arcú szerzetes siri hangon halotti misét olvasott egy könyvből, mely ép olyan sovány és feketeszegélyű volt, mint jó maga.

A viszontlátásra!“

Tíz órakor elküldte a levelet és pedig postán; mert ugyszólva a sorsra akarta bizoni a felelősség egy részét. Azután a déli vonattal Santafuscába indult.

* * *

Cirillo pater e közben nem vesztette el az idejét. Neki is idő kellett készíteni, elrendezni egyetmást, hogy minden gyanukeltés nélkül kijuthasson a városból s ezzel ama cselvetések köréből, melyeknek elviselésére nem érezte többé magát képesnek.

Legelőbb felkereste Cruschollót, a kivel leszámolt. S e mellett sokkal többet engedett neki nyerni, mint a mennyit megérdemelt. De mert készpénzről volt szó, kulánsnak kellett lenni.

Erre a San Giovanni bank pénztárához ment és felvett egy csomó bemutatóra szóló járadékcimletet, melyeket biztonság okáért ott helyezett el és melyek részben egy régi örökségből, részben az ő titkos spekulációiból származik.

Erre egy levélke által tudatta a házigazdájával, hogy váratlan családi események kényszerítik őt rögtön elutazni. Miután bizonytalan, vajjon visszatér-e, az esedékes házbért és a lakás kulcsát unokatestvérének Gennariellonak, a foldozó vargának adta át, mely Gennariellot egyszersmind arra is felhatalmazta, hogy a holmikát annak idejében a lakásból elvigye.

Ezzel az árvaalap igazgatóságához rohant, hogy a szegény báró ügyeit rendezze. Könnyekkel a szemében ecsetelte a titkár előtt, miként áll a könnyelmű ember az örvény szélén. Nem, nem szabad tulságos

Glück Samu

Csanádmegye legnagyobb gépraktára
Makó, (főtér.)

A legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett szállít: Legjobb minőségű acélból készült egyes és kettős ekéket és ekefejeket, tárcsás-, fogas és láncboronákat, világhírű „Losonci Drill“ hengeres szerkezetű vetőgépeket, műtrágya-szóróval kombinált, mérilős szerkezetű „Rekord Drill“ vetőgépeket, páros-sorú legtokéletesebb Kalmár-féle rostákat, trióröket, ujonnan hitelesített mérlegeket és sulyokat, répavágókat, lábhalajtós morzsolókat, vízmentes-ponyvákat, zsákokat, gép-szijakat és olajokat, legújabb szerkezetű varrógépeket és kerékpárokat, gummik és keo rékpár felszereléseket mindenféle kerékpárhoz. o Gramofonok- és legújabb lemez-ujdonságok nálam minden időben megtekinthetők és beszerezhetők.

A Komlósi-utfélen
hét hold

pusztai szántóföld, Szentpéteri Pál szomszédságában eladó.

Értekezni lehet

Erdei Jánossal

a pusztán, 60. szám alatt.

Kosár kötésre való
gyékény

van eladó

Szentpéteri Istvánnál Ujvároson

Sziget-utca 6. uj sz. alatti lakosnál.

(Pacsirta-utca hátsó végén.)160

Biztos sikert érhet el, aki venni, bérelni, eladni, bérbeadni, bármit is mertté tenni vagy értékesíteni akar a **Makói Független Ujság** hirdetései útján.
Rikkancsok felvételnek a kiadóhivatalban.

Valódi, tiszta kék-szilva

pálinka

teljesen szeszmentes 1 frt. literje

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Egy tisztességes jóra való gyermektelen özvegy asszony, ki a házteendőiben segítene

ingyen lakást

kaphat. Továbbit a kiadóban.

FIGYELEM!

ÉRTESETÉS!

Aki földjére és házára hosszú vagy rövid lejáratu törlesztéssel **4, 4¹/₂ % Pénzkölcsönt**

akar fölvenni, vagy aki építeni szándékozik és ahhoz I. és II. helyre

építkezési kölcsön

szükséges, az forduljon bizalommal az alanti bankirodába, mert megbízást kaptam az ország legnagyobb pénzügyintézetétől, hogy megfelelő tőke törlesztéssel 10 évtől 60 évig terjedő időre folyosíthatok 4, 4¹/₂ % kölcsönt. Megbízásom folytán a kölcsön megszerzését teljesen díjtalanul eszközölöm, mivel intézeteim által leszek honorálva.

Kenyeres Izsó

Makó, Uri-utca Bőhm-féle ház.

66

Ügynökökkel kérem nem összetéveszteni.

Földiek eladása és vétele.

Házak eladásait eszközölöm díjmentesen.

szigor és kérlelhetlenség által egy szegény felebarátunkat kétségbeesésbe kergetni! Ő azért jött, hogy a báró nevében kiegyezést hozzon létre. Egy városi botrány bizonyára nem járulna hozzá az intézet hírnevének emeléséhez.

Szóval, addig fecsegett, míg az igazgatóság rászánta magát, hogy nyolc ezer lírát egyszersmindenkorra s a Santafusca báró könyvtartozásának törlése mellett elfogad. Cirillo pater fizetett, zsebre vágta a tizenötezer lira átvételét igazoló elismervényt s vidáman és diadalmasan osont tova.

Az első kis üzlet nem rosszul ment.

Másnap a kuriára ment és kipuhította a főtisztelendő kancellártól az érsek szándékait, valamint az összeg nagyságát, melyet ő eminenciája a fekvőségek megszerzésére fordítani hajlandó. Végre megígérte, hogy a jövő hét folyamán kitűnő üzletet hoz levélben javaslatba, mely már ugyszólva a zsebében van. Arra való tekintettel, hogy az egyház és a vallás javáról van szó, a legliberalisabb árt fogja szabni.

Egyelőre nem akart sem a tárgy fekvéséről, sem a tulajdonos nevével közelebbi felvilágosításokba bocsátkozni, hanem Spiano Vico márkához indult, hogy jelzalogát illetőleg értekezék vele. Miután a márkát otthon nem találta, egy pár sort hagyott hátra s már aznap este választ kapott a márkai fizető mesterétől, melyben ez a megegyezés lehetőségét kilátásba helyezte.

Mindemezzel ügyletek mellett gyorsabban mult az ideje Cirillo paternek, mint a bárónak s mielőtt az Isten jó szolgája észrevette volna, itt volt negyediknek reggele.

Rendszerint csak kilenc óra tájban szokott a lakásáról távozni, hogy a Porto Salvo templomban miséjét elmondja.

Ma azonban már virradatkor elsomfordált, olyankor, mikor az emberek figyelmét még egészen a napi előkészületek szokták igénybe venni. Szent Tamásával a hóna alatt, oda hagyta a népies városrészeket, hogy Marinába menjen, hol azt hitte, ismeretlen marad.

Ez incognito kedvéért lemondott e napra még a szokott miséről is s egy zugkávéházban, a vámhivatal közelében, ivott egy csésze csokoládét, várva az órát, melyben Gennariello, a foltozó varga, kis boltját felnyitni szokta.

Ennek átadta aztán a kulcsot és a levelet e szavakkal:

— A kulcsot tartsd magadnál, míg vissza nem jövök, a levelet azonban vidd el Don Ciccio Scuttónak, H. Pagliettának; tudod, aki a San Giovanni a Mare templom mellett lakik. Nekem ugyanis egy előkelő holttestet, egy szenátorét Mianóba kell kisérnem, hol a családi sirbolt van s így nem akarom a kulcsot a zsebemben cipelni.

— Kitisztitsam a cipőjét, Don Cirillo?

— Igen. Tiszteletből a halott iránt.

— Ha van ideje, öltök is a cipőn egy párt.

— Időm volna. És különben igazad van; temetésre nagyon is hangosan nevetnek egy kissé a cipőim.

És ő is nevetett az ötlete fölött, míg nézte, hogy huzta össze Gennariello sebtében a legtátongóbb lyukakat.

Naponta friss **BAK-** kapható **Barcsay utcai**
nagysztmiklósi SÖR Érdeky József vendéglőjében.

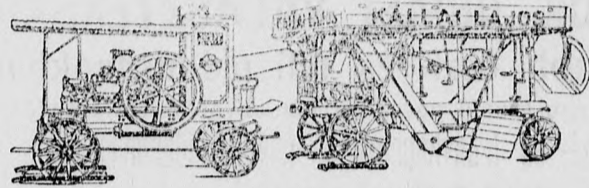
167

Petrezselyemmagot
 megbízható idei magot
 a legmagasabb
 áron vesz

Mandl Zsigmond
 M A K Ó. 136

A köztudatba ment át,
 hogy csakis 170

Kállai Lajos motorgyára

Budapest,
 VI., Gyár-utca
 28. szám.

szállítja teljes jótállás mellett a leghirvevesebb
 motorcséplő-készleteket.

Saját érdekében kérjen mindenki gazda dísz-főárlapot, melyet in-
 gyen és bérmentve küld a gyár!

Fontos figyelmeztetés!

KÁLLAI LAJOS hirneves mo-
 torgyára nem tévesztendő ösz-
 sze más Kállai nevű cégekkel.

Tévedések elkerülése végett kérem a nagyérdemű vevőközönséget, hogy a jelzett címre
 ügyelni sziveskedjenek.

„ÓRANGYAL“ disztemetkezési vállalat

Makó, Dessewffy-tér 4. szám. 00
 (Kenyérpiac, főgimnázium mellett,
 Tükey-féle házban). 0 0 0 0 0 0

Van szerencsém Makóváros és vidéke n. é. közönségének szives tudomására hozni, hogy a Dessewffy-tér 4. sz. a. (Kenyérpiac,
 főgimnázium mellett, Tükey-féle házban) a mai kor igényeinek megfelelő

disztemetkezési vállalatot

170

rendeztem be, hol „Órangyal“ cég alatt fogom vezetni. — Felhívom a n. é. gyászoló feleknek szives figyelmüket, hogy „Óran-
 gyal“ disztemetkezési vállalatomban bárki is a legegyszerűbb osztálytól a legdrágább pompá-díszosztályig bevásárolhat és 10-
 vábbá még arra is felhívom a n. é. közönség figyelmét, hogy „Órangyal“ disztemetkezési vállalatomat a mai kornak megfe-
 lelően rendeztem be, hogy bármi is, ami előforduló gyász eseteknél csak szükséges, az nálam mindenkor beszerezhető, miért is
 üzletemben tartok mindenféle nagyságu és színezésű érc-koporsót, azonkívül minden festésű fa-koporsókat, valamint behuzott
 fehér- és színes selyemmel, bársonnyal, brockát- és sima atlasz szaténokkal és politurosz tölgyfa-koporsókat, egyszersmind tükör-
 fényes nickel ércel behuzott és színezett köves koporsókat stb. Szóval újabbnál újabb festésű és behuzatu koporsókat a leg-
 egyszerűbbtől a legdrágábbig készítek el és mindenkor a legolcsóbb versenyáron. Kész szemfedők, párnák, madracok és kész
 halott ruhák minden színben és nagyságban üzletemben kaphatók.

Fejűk és sirkeresztek minden nagyságban. Szenfedők atlasz selyem, gáz, dusches, bobinet és Pougé, brockát és sima atlasz
 szatén, perckál, valamint templom oltári csipkékből. — Minden minőségű és színezésű sarkoszoru-szallagok, szóval minden, ami
 a temetéshez szükséges és így lehetővé teszem, hogy a nagyérdemű gyászoló közönségnek a legolcsóbb áron számíthatok,
 eltekintve mindent, mivel semminemű fáradságot, készitési díjat fel nem számítok, mivel mindent saját magam készítek el. —
 Magy és dus választékban tartok érc, müvirág, élő preparált sarkoszorukat minden szín- és nagyságban, valamint külön meg-
 rendelésnél élő virágokból is készítek. — Végül felemlítem a nagyérdemű gyászoló közönségnek, hogy mindennemű gyászkel-
 méből is dus raktárt tartok és gyász esetek bevásárlásánál mélyen leszállított áron számítok gyászruhának valót és fekvte gyász-
 selyem-, szövet- és ternókendőket, valamint fekete szélű gyász zsebkendőket, gyászfátyolokat azért, hogy vevőimnek kedvezhes-
 sek és hogy mindazok, kik »Órangyal« disztemetkezési vállalatomat bármikor előforduló gyász esetekben felkeresik, bizalommal
 és a legnagyobb meglepedésükkel távozhassanak el a nagyérdemű gyászoló felek üzletemből.

o **Hullaszállítást és exhumálást az ország bármelyik részéről elvállalok.** o

Előforduló gyász esetekben kérve a nagyérdemű gyászoló vevőközönségnek becses párfogásukat, mély tisztelettel:

„Órangyal“ disztemetkezési vállalat,

özv. G Y U R I K L A J O S N É tulajdonos.

Előforduló gyász eseteknél meghívásra házhoz is kimegyek. — Kis temetéseket 5 koronától
 feljebb, nagy temetéseket 20 koronától feljebb.

Egyszerű és pompa-disztravatalozásért és gyászokcsijaimért külön díjat
 nem számítok fel.

Elvállalok temetéseket a legegyszerűbb osztálytól a legdrágább pompá-
 díszosztályig gyorsan és pontosan, szolid áron.

Gyógyszertár átvétel!

Ezennel szíves tudomására hozom a nagyközönségnek, hogy Besenyei Dezső urtól, a róm. katolikus templom mellett, a Szt. István-téren levő **gyógyszertárat megvettem** s ezentul személyesen fogom vezetni.

Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi különlegességeket, kötszereket, stb. stb. Raktáron nem lévő dolgokat, a legrövidebb idő alatt meghozatok.

A nagyközönség szíves támogatását kéri: Makó, 1911. nov. hó.

JENEI SZÉKELY LAJOS

(162) gyógyszerértulajdonos.

NŐI FELÖLTŐK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legujabb őszi- és téli ujdonságokban; színes angol áruból, posztból, bársonyból és selyem-plüssből

o o Bébé- és leányköpenyek, felöltő különlegességek. o o Mértékszerű rendelek elsőrangú munkásokkal saját műhelyünkben a leg gondosabb kivitelben készülnek.

Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek! Ágynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék. Keresztelő párnák, fejkötők és himzet piqe paplanok. Női bluzok a legizlésebb kivitelben.

(171) Szörmeárúk, boák, muffok a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. Legujabb divatu

női- és leánykalapok!

Posztó, biber, selyem, bársony- és gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások a legujabb divat szerint.

Pártos E. és Tsa Makó. Főtér, (az Otthon-kávéház mellett)

Kiadó ház.

Lonovics-sugaruton épült új házam, melyben van három szoba s előszoba a szükséges mellékhelyiségekkel, november 1-től kiadó.

Dr. Kiss Pál ügyvéd.

Különleges pálinka-árjegyzék.

5 éves kajszin-barack pálinka literje 1 frt. 50 kr.,

10 éves kajszin-barack pálinka literje 2 frt.

Valódi ó-törköly pálinka literje frt. 20 kr.

Iritz Sámuel özv. cégnél Valódisáqrzt zavatoságot vállal acég.

Egy jó órát szerezhetsz magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel ellátva rendkívül jutányos árák mellett. Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalékos árengedmény. Erős vasúti és munkás órák pontosan beszabályozva jótállás mellett. Régi nagy tört aranyat a legmagasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserélem. Különlegességek divatos női órákban és ékszerekben. Midőn biztosítom a n. é. közönséget a leghiszebb kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ órás- és ékszerész (20)

Makó, (főtér) az „Otthon“-kávéház mellett.

Gyomorhaj nincs többé!

A szabadalmazott

Kakukfű keserű háziszser (elix. fum off.) néhány napi használat után teljesen megszünteti az étvágytalanságot, a hányingert, gyomoridegességet az oly gyakori gyomorrágást, hasmenést és egyéb gyomorfájást. Hirtelen rosszullét és utazásoknál nélkülözhetetlen háziszser. Makón kapható:

WÉBER & BÁRÁNY gyógyszer-tárában. Egy kis üveg ára 80 fillér, nagy üveg 2 korona. - Vidékre 6 kis és 3 nagy üvegnél kevesebb nem küldetik.

Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a dugón és kupakon elix. fumar off védjegy rajta van.

Föld-eladás.

Az ókortoygói csőszház mellett

800 négyszögöl

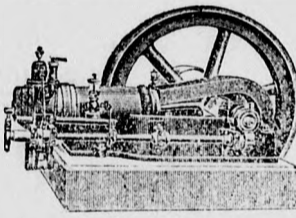
szőlőföld, a lesibe pedig Pap János ur szomszédságában

300 négyszögöl

föld eladó. - Értekezni lehet **özv. Erdei Miklósnénál,**

(Lonovics-sugarút 2941. sz. a.)

Nyersolaj szivógáz **MOTOROK** benzin és lokomobilok

Gyors szállítás. Kedvező fizetési feltételek. Messzemenő jótállás.

Brezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország legrégibb, legnagyobb motorgyára.

147 VEZÉRKÉPVISELŐ:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, V., Koháry-utca 4. sz.

(Alkotmány-utca sarok.)

Bor eladás! Saját termelésű tisztán kezelt

155 tárnoki

BORAIMAT

zárt üvegekben, literjét

36 krajcárért

árusitom. - 10 literen felüli vételnél 2 krajcár, 100 literen felüli vételnél 4 krajcár árkedvezményt adok. - Továbbá ajánlom kiskazánon főzött, tiszta

törköly-pálinkáimat

poharanként is. - Tisztelettel

Kocsis Sándor

Makó, Damjanics-utca 4. szám. a.

Egy jó magaviseletű azonnal felvétetik.

f i u Kezdő havi fizetése 12 korona.

Utolsó évben havi fizetése 20 korona.

a Makói Független Ujság nyomdájában.

Megérkeztek Makó városába

Brothers Niagaras

a világhírű toronykőiel művészek kik a Korzó szállodától a Böhm ház végéig 3 emeletes magasságban kifeszített dróton különböző produkciókkal fogják a makói nagyközönséget szórakoztatni. Záradékal kerékpáron is hajtanak a magasán kifeszített dróton. Az előadások csak 3 napig tartanak szombat, 168 vasárnap és hétfőn.

Hétfőn nagy jótékony előadás.

Délután fél 4-6-ig, vasárnap délután 3-6-ig tart.

Kérjük a n. é. közönség szíves pártfogását. - Kiváló tisztelettel:

Brothers Niagaras.

Alulirott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a Dessewffy-tér 31 szám alatt o o o levő kovács- és lakatos műhelyemet nagyobb szabású iparteleppé alakítottam át,

melyet a legmodernebb munkagépekkel szereltem föl. - Így abban a helyzetben vagyok, hogy úgy a kovács, mint a lakatos munkák körébe tartozó megbízásoknak a legpontosabban és legjutányosabban teszlek eleget. - Különös figyelmébe ajánlom a nagyérdemű közönségnek autogén-heggesztő berendezésem, mely 1 millimétertől 250 milliméterig vág és heggeszt. - Raktáron tartok láncos kutakat és mindenféle gazdasági gépeket.

Kérve a nagyérdemű közönség b. pártfogását tisztelettel

Gulácsi János.

(20)

Kovács segédeket felveszek magas fizetéssel.

nak a kereskedők egyletéhez is. Arra kéri ugyanis a kereskedőket, hogy vasárnap ők se áruljanak mást, mint élelmiszereket. Bármennyire szépnek tartjuk is az ipartestület törekvését, de gyakorlati szempontból még sem egészen helyes, mert nálunk a vasárnapi heti piacra jönnek be a tanyák lakói és jóformán ezek alkotják a vasárnapi heti piacot. Ezek vasárnap vásárolnak be mindent. Már pedig ha teljes munkaszünetet tartanának vasárnap, úgy ez a tanyai polgárokra káros volna, de meglehetősen haszontól, esnének el az iparosok és a kereskedők is.

— **Téli tanfolyam.** A téli-tanfolyamos ács-közműves és szobafestő tanoncok a folyó tanévre november 5-én vasárnap délelőtt 8—11 és délután 2—4 iratkoznak be az iparos iskolába. A jelzett időben be nem iratkozó tanoncok a hatóságnál jelentenek be.

— **Tomboia a kaszinóban.** *Bán-sághy* Vince festőművész holnap délután 4 órakor a kaszinó nagyteremben levő kiállítását tombolával zárja be, amelyen mindenki ingyen megjelenhet, amikor a kiállított képeket is megtekintheti. A tombola jegyeket, amelyek nyereséset érték szerint képvásztásra jogosítanak, ott lehet kapni. Darabjának ára egy korona. A művész a legmesszebbmenő pártfogást érdemli meg s a közönség jól teszi, ha a legutóbbi nap látogatásával megismeri s esetleg tombolán képet is nyerhet. A kiállítás iránt az érdeklődés nem volt olyan mérvű, amilyet megérdemelt volna, de újabban is kelt el néhány kép. Képeket vettek: dr. *Paku Imre*, *Bánffy József*, dr. *Hubert Mihály*, *Hervay István*, *Stern Sámuel* és dr. *Esper-si János*.

— **Tűz.** Ma délelőtt az egyik toronyór tüzet jelzett. A tűzoltóság ki is vonult, de a tűz nem a városban volt, hanem a Verebes-utca végén a szőlőben, hol D. Nagy József szőlőtulajdonos a levágott száraz vonyigét égette el és ennek magasra csapó lángja vezette félre a toronyórt.

— **A közönség figyelmébe.** A rendőrkapitány figyelmezteti a lakosságot, hogy a folyó hó 18-án megtartandó állatvásárra cladás vagy bármely célból behajtott mindennemű állatról kiállított marhalevelet 10 napi egészségi bizonylatlall kell ellátni, még azokat is, a melyek egy évnél nem régebb kiállításuk.

— **Esküvő.** *Kolimár János*, a makói nyomdamunkások egyik tehetséges, szorgalmas tagja, vasárnap délután 4 órakor esküszik meg az új városi református templomban *Erdei Mariska* kisasszonnyal, *Erdei András* szikvizgyáros szép és kedves leányával.

— **Az olasz-török háború.** Egész Európát váratlanul érte az a háború, a melyet Olaszország indított Törökország ellen, az afrikai Tripolisz birtokáért. Bizony egy cseppet se rokonszenves Olaszország erőszakos fellépése, mindenki rabló-támadásnak minősíti a háború megindítását s valóságos örömet keltett az a hír, hogy a törököknek sikerült visszavenni Tripoliszt. Az élelmes, sőt vakmerő Pathé francia társaság az eddigi ütközetekből öt-hatot megtudott örökíteni s ezek a szenzációs képek holnap vasárnap délután és este kerülnek színre a makói Uránia-színházban. A közönség érdeklődése természetesen óriásira csigázódott fel s bizonyos, hogy a szenzációs képeket nálunk is zsufolt házak nézik végig.

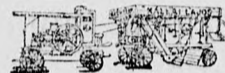
— **Gyógyszertár átvétel.** A Szt. István-téri Bessenyei-féle gyógyszertár mártól kezdve *Jenei Székely Lajos* gyógyszerész tulajdonába ment át, a

gyógyszertárát a tulajdonos személyesen fogja vezetni. *Jenei Székely Lajos* nem ismeretlen ember Makón. Több éveken át vezette az egyik legelőkelőbb makói gyógyszertárát s mint kiváló szakember garanciát nyújt afelől, hogy a közönség igényei minden tekintetben ki lesznek elégítve.

Naponta friss Nagyszentmiklósi BAKSÖR kapható Erdely József Barcsay utcai vendéglőjében.

— **Betöréses lopás, rablás elleni készülék.** Naponként olvashatjuk a lapokban, hogy most itt, majd amott betörték, ezt s azt elloptak. Hát ki-nek félteni valója van s azt a betöréstől, lopás, rablástól: a „Makói Független Ujság” kiadóhivatalában keresse föl *Réthy Lászlót* kinek, *betörés, lopás, rablás elleni készüléke* szabadalmaztatás végett be van terjesztve a m. kir. szabadalmi hivatalhoz. A készülék biztos és olesó!

— **Züllött lelenefiu.** A szegedi állami gyermekmenhely igazgatósága *Pobán István* nevű 15 éves züllött lelenefiút Földeákra helyezte ki. Minthogy azonban a fiu a községben türethetetlen magaviseletet tanusított, a község előljárósága kitiltotta a község területéről.

Az egész országban legjobban kedvelik a Kállai Lajos motorcséplőkészleteket, mert azok az összes motorok között valóban a legegyszerűbbek és a gazdák legjobban és legkönnyebben tudják kezelni. Ezen oknál fogva lettek Kállai Lajos motorai az összes kiállításokon első díszoklevelekkel, arany- és ezüstérmekkel kitüntetve. Figyelmeztetjük a tisztelt gazdák közönséget, hogy ezidőszent Kállai Lajos motorgyárából sok száz motorcséplőkészlet van az országban kintinó sikerrel működésben. Mindenki saját érdekében eszelezkzik, ha ezen mindenütt legjobban bevált és az egész országban ismeretes egyedül létező legegyszerűbb és legkisebb benzinnemű motorcséplőkészletekről árjegyzéket kér és felvilágosításért Kállai Lajos motorgyárához (Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám alá) fordul, mivel a hirtelen valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám alatt kaphatók. Saját érdekében mindenki jól vigyázzon Kállai Lajos motorgyár pontos címére és főképp a „LAJOS” keresztnévre, nehogy más hasonló nevű Kállai cégekkel Kállai Lajos hirtelen motorgyárát összetéveszteni. Saját pénzének ellensége, aki más motort vesz, mint Kállai Lajos-félt, mert Kállai Lajos motorai az egész országban a legjobbak annak elismerve. Minden gazda legyen óvatos, ne kérjen kíváncsiságból mindenféle hangzatos nevű égéktől motorárlapot, mert másnap már az ügynökök, kik magukat gyári főtisztviselőnek, titkárnak, főnöknek, sőt gyárosnak adják ki, zaklatják szerződés kötés végett. A gazdák közönséget tehát saját érdekében figyelmeztetjük, hogy motorvásárlás végett csakis a jó hírnevű, az egész országban már általánosan ismert Kállai Lajos motorgyárához Budapest VI., Gyár-utca 28. forduljon, hol pontos jó kiszolgálás mellett előre biztosítva lehet, hogy a legkisebb motorcséplőkészletet kapja.

— **Brothers Nagara.** A világhírű torony kötélművészek, kik a félvilágot beutazták szenzációs mutatványaikkal és így Makóváros népének is bemutatják a szabad ég alatt a Korzó-szálloda előtti téren vasárnap és hétfőn délután 4 órakor hajmeresztő mutatványaikkal szórakoztatják a közönséget. Hétfőn jótékonyéclu előadást tartanak.

— **Anyakönyvi hírek.** *Házasságra jelentkeztek:* Csala Antal Mészáros Máriával, Nagy Gy. Sándor Kis Juliannával, Gera János Pap Juliannával,

Szilágyi Sándor Erdei Rozáliával, Nagy Antal Vigh Rozáliával, Kis József Szücs Ilonával, Olasz István Széll Rozáliával, Czene István Penyák Emiliával. Házasságot kötöttek: Jóó Sámuel Erdei Klárával, Molnár János Erdei Máriával.

Nagy áresés a hagymapiacra.

Csalódás a „Proféták”-ban.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, nov. 4.

Ez év augusztus havában a makói piac láthatárán új csillagok tűntek fel, mint eső után a gomba, annyian jelentkeztek a piacon a „Proféták”.

Majd egyik, majd a másik tulszárnyalva a társát a bölcsességben, az égtől sugalmazott profétái ihlettséggel törekedtek jövőmondásaikkal a jöhiszemű kertésznépet „megboldogítani”!

Különösen „Soványi” és „Kövéri” Proféták tűntek ki jóslásaikkal, hivatkozva a magyar nemzet rég leltűnt dicső korszakából merített tapasztalataikra, maszlagon tartották a helybeli piacot és dodonai jóstehetségükre hivatkozva, valósággal meggyőzni törekedtek az elbűvölt hallgatót, hogy másként nem lehet, az ő jóslataiknak be kell válniok, „Nép ne add a hagymádat, mert annak az ára hamarjában felméri 20 koronára,” sőt tudomásunk szerint a jóslás még tovább ment, volt aki 25 koronás árnak reménybe helyezését valósággal hypnotizálta a hívő tömeget! Mi azonban hallottuk még a rég elmúlt időkben, hogy is szól az „Mit is keres Saul a proféták között”?

Igy a jelen esetben is! „Soványi” és „Kövéri” proféták, látván, hogy jóslatuk be nem vált, eltűntek a láthatárról, mint a tavalyi üstökös-csillag nyom nélkül, de míg a tavalyi üstökös nem vágta pofon ami jó öreg földünket, addig a Soványi és Kövéri proféták által hypnotizált tömeg letárgikus álmából, hogy most ébredni kezd, sajog fájdalomában, felsóhajtvá, hogy miért nem vitte el a tavalyi üstökös Soványi és Kövéri profétákat, akkor ők hallgattak volna a mézes szavakra, hanem az őszinte szóra és akkor eladhatta volna hagymáját 16—16 és fél koronáért, de most felülve a Soványi és Kövéri profétáknak, fáj a háta a népnek azon értés folytán, mely zsebet éri az által, hogy tartózkodott az eladástól a jó árban és most hagymáját mely a külföld nem érdeklődése folytán árát teljesen elveszíté, kénytelen lesz jóval olesóbb áron eladni. Mert hát a hagyma mégis csak arra vált, hogy a kertész tulajdon rajta. Sohase hinni a proféták szavainak, hanem szem előtt tartani azt a jó magyar közmondást: „Jobb ma egy veréb mint holnap egy tuzok!”

Most azután elmékedik Kövéri proféta is a hasonló és általa elszámított kertészek helyzete felett és fel-fel hallszik sóhajtsa „Régi dicsőségünk, hol késél az éji homályban!” 20 koronás ár jöjjön el a te országod,” mert hát jó volna most a más pénzén megvett 50 wagon árut a be nem vált jóslat árában 20 koronáért értékesíteni. Pedig hát Smüle ettől majd nem fáj a fejed.

Ami jó kertésznépünk pedig ebből okulhat. Hallgasson máskor a jó akaró figyelmeztetésre, vegye elő jobb esztét és haladjon a maga megszokott realis útján, sohse vezettesse magát félre jóslatoktól, a melyeknek nincs alapja és a melyeknek káros hatását most is érzé.

Ezután a tréfás bevezetés után fogjuk fel a dolgot komolyabb oldalról. A hagymapiacról pedig, — sajnos, — nem irhatunk!

Az árak rohamosan esnek, ma már a 14 koronás piaci árról szó sincs,

a mennyiben a külföld vételektől tartózkodik és esetleges árajánlatoknál még a 14 koronás árat sem adja meg, sőt láttunk egy helybeli cég részéről tett 13 koronás ajánlatot, melyet a külföldi cég nem fogadott el! Megjegyezzük azonban, hogy mi már emlékszünk évekre, a midőn a hagyma 7—8 korona volt és így 13 korona még elég szép ár, fontolja meg a dolgot népünk és ne várja be még a további áresést is, mely pedig feltétlenül bekövetkezik.

Fokhagyma is ellanyhult, a külföld érdeklődése teljesen megesapant és bizony ugy látszik, hogy az egész készlet alig lesz értékesíthető. A külföld nem érdeklődése folytán az árak estek, ma fokhagymáért 18 koronánál többet nem adhat a kereskedő.

A zöldségfélékben az üzlet nehezen indul és az árak sehogyssem akarnak kialakulni.

A zöldségpiaccal ellentétben a gabona- és takarmánymagvakban a piac eddigi szilárdságából mit sem engedett, sőt a közel 23 koronás árut árat érte el, míg a kukorica, mint multkor irtuk, ugy az ő, mint az új oly abnormisan drága, hogy egyáltalán a beszerzés lehetősége is ki van zárva!

Gyanus haláleset.

Hirtelen halál borozás után.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, nov. 4.

Csanádapácát és környékét tegnap óta egy különös eset tartja izgatottságban. Meghalt éjnek idején egy legény, aki azelőtt kedélyes korcsmai borozásból tért haza öccsével.

Az esetről csanádapáci tudósítónk a következőkben értesít bennünket.

Roosz András csanádapáci legény tegnapelőtt este betért János öccsével és néhány vig cimborájával a község nagykorcsmájába mulatni. A legények vig dalolás között töltötték együtt éjjel az időt. Aztán pedig a legnagyobb rendben eltávoztak.

Mindegyiken meglátszott egy kissé az ital hatása, de leginkább *Roosz András*on, ki egy kissé dülöngve ment haza és otthon nyomban lefeküdt az istállóban.

Reggel feltűnt szüleinek és testvéreinek, hogy *András* még mindig nem kelt fel. Költeni kezdték, de sikertelenül, mert a fiatal ember éjjel hirtelen meghalt.

Minthogy a halottkém a hullaszemlénél szivszélhűdést állapított meg, a fiatal embert másnap eltemették. A községben azonban azt suttogják, hogy a fiatal ember nem természetes halállal halt el, azért a hatóság e gyanus halálzási ügyben megindította a nyomozást.

Közgazdaság.

Gabona árak:

Puza:	22-20	22-70	K.
Kukorica:	20-	20-40	"
Árpa:	17-50	- -	"
Zab:	18-	- -	"

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vörshagyma:	13-	-	K.
Foghagyma:	16-	17-	"
Dughagyma:	36-	38-	"

A hagyma árai 100 kilónként értendők.

NYILT-TÉR. *)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jó testvéreknek, rokonoknak, barátoknak, szomszédoknak és ismerősöknek, kik felejtethetetlen jó nőmnek, illetve édes anyáknak,

Böröcsök Juliannának

e hó 2-ikán végbement végtiszességén olyan szép számmal megjelentek s ez által szomorúságunkat és veszteségünk fölött érzett mély bánatunkat enyhíteni igyekeztek, ezuton is mély és forró köszönetet mondunk. Legyen áldott az elhunyt emléke! Makó, 1911. nov. 4.

K. Kiss Tamás és
gyermekai.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazon rokonok, jó barátok és ismerősök, kik felejtethetetlen jó édes anyáknak, illetve nagynagyanyáknak öz. B. Nagy Jánosné szül. Szabó Rozáliának folyó hó 2-án temetésén megjelenni szivesek voltak és fájdalunkat ezáltal enyhíteni igyekeztek, fogadják hálás köszönetünket, valamint az „Orangyal dísztemetkezési vállalatnak pontos és szép temetés rendezéséért ezuton köszönetünket nyilvánítjuk. Makó, 1911. XI. 4.

A gyászoló család.

(* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Makói Uránia-színház.

Nagy szenzáció a makói URÁNIA-színházban!!

Vasárnap d. u. 4, este 8 órakor szinre kerül:

Az olasz-török háború.

A párisi Pathé-társaság óriási felvételei a tripoliszi harctérről.

Ezenkívül nagyszabású ünnepi műsor: Az ógróf. Dráma. A szerelem bolondjai. Neveltető. Cervin környéke. Gyönyörű látkép. A kis detektív. Kacagató. Kozákok. Szomorú történet. A titokzatos láda. Humoros.

Helyárak: I. hely 80 fillér, II. hely 60 fillér, III. hely 30 fillér. Karzati ülőhely 50 fillér, Karzati állóhely 20 fillér. Gyermek az I. és II. helyen a helyárak felét fizetik. 134 Tisztelettel:

Az igazgatóság.

Mérleg-kiállítás

129 Makón

Halász Á. gépraktárában

legújabb mérlegekből.

Érdemes megnézni.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: Ő maga. (83)

IX.

A vértüdő.

Összesen mintegy száz harcost szedtem össze, mindegyiket felfegyvereztem egy köteg hajító dárdával, egy könnyű fapaizzsal és egy kurta, de súlyos füttykössel a szemtől szembeni harcban.

Mikor minden készen volt, kivonultam hadseregem élén és betörttem az ellenség földjére. Az asszony nép szokásos tömege kísért bennünket, ezek látták el a megbízásokat s szállították utánunk a szükségeseket. Első nap egy nagy folyón kellett átgázolnunk — a Viktória folyó egyik ágán, azt hiszem — s végre egy megfelelő helyre értünk, hol szembeszálhatunk az ellenséggel. Nehéz tüzetesen meghatároznom a helyet, de azt hiszem, Murchison és Newcatsle környéke közt esett. A vidék, a melyen a hadmivelet lefolyt, pompás nyílt gyepes lapály volt, sűrűn bekerítve fákkal és a távolban hegyekkel.

Le kell itt írnom személyes megjelenésemet ezen a fontos napon, mikor első ízben mint nagy törzsfőnök felléptem s harcba vezettem népemet, ugyanazon lelkesültséggel eltelve, mint amely őket eltöltötte. A hajam halhájjal közel két láb magasságu kupalakban volt összekötve a fejem tetején s fehér és fekete kakadu-tollakkal díszítve. Az arcomat, mely a naptól most már egészen fekete volt, négyféle festék ékesítette: sárga, fehér, fekete és piros.

A homlokomon két fekete-fehér ivelt sáv húzódtott végig és egy sárga kacskaringós vonal végig mind a két arcomon a szemeim alatt. A szakálam és bajuszom jó hosszú volt. Négy színű sávok tarkálták mind a két arcomat, kettőkettő mindenik oldalán és egy hosszú sárga cikázó sáv fogta körül őv gyanánt a derekamot.

A csipőmről kettős kötő lógott alá emu-bőrből tollasan. Ezenkívül még más sávok is voltak különböző színben a lábaimon úgy, hogy mint elképzelhetik, a külsőm valóban rettentő volt. Erről azonban csakhamar teljesen megfeledkeztem — amely tényt később alkalmam volt keserűen megbánni. Valóban jó volt rám nézve, hogy későbbi alkalmakkor jobban fel fogtam megjelenésem bizarr természetét, mert ha ezt veszem, valószínűleg évekkal előbb visszatérhettem volna a civilizációba.

Ebben az időben tehát mint az emberevő feketék teljesen felszerelt hadvezérét találják önök, harcba vezetve őket, minden tekintetben, mint a saját főnökük felcicomáva, néptörzsük minden jelvényével a testemen. A mint a harctérre értünk, az én embereim kihívó füstjeleket adtak, bejelentve betörésünk tényét s felhíva az ellenséget, hogy jöjjön le hegyei közül és ütközzék meg velünk.

(Folyt. köv.)

Gyönyörű fényképek!
Olcsó árak!

Enyveshát!

A legújabb amerikai fényképek 12 darab 70 fillérért kapható

124

Schwartz Samu
műtermében este 8 óráig villanyfény o o mellett. o o

Nagy képekben művészes kivitel!

Üzleti kiszolgálásra felvétetik

két leány

Iritz Sámuel özvegy cégnél.

Józan kocsis

azonnali belépésre felvétetik.

Fizetés télen 70 korona, a nyári hónapokban 100 korona havonta.

Mandl Zsigmond

MAKÓ.

Nyilvános árverés.

10 kazal elsőrendű hereszéna, 2 kazal szép zöld hezeszalma a „Rónay“-féle földben a legtöbbet ígérőnek e hó 12-én, vasárnap délután 2 órakor eladja Iritz Sámuel özv. cég, Makón.

A Gyilkostó melletti két járandóm eladó.

Megyeház-utca 11. szám alatti házamban kiadó egy

udvari lakás.

Értekezni a lakásomon:

Szabó Imréné.

Gyümölcs-fa

163 eladás.

Ha biztos sikert akarunk elérni, úgy már most ne mulasszuk el a gyümölcsfák ültetését. Ezen okból előjegyezhetők a legfinomabb fajú alma, körte, barack, őszibarack, ringlő, befőzni való aranya alma, cseresznye és meggyoltványok, továbbá szabad földben nemesített 7 éves koronával bíró különféle fajú nemes rózsák, örökzöld thuyák, akácok, stb. BREUER ZOLTÁN mérnök makói belsejnyomási faiskolájából, ahol a kívánt fajok személyesen is kiválaszthatók. Megrendelések és előjegyzések elfogadhatnak, úgy kint a helyszínen a faiskolában, mint pedig BREUER ZOLTÁN „Orangyalhoz“ címzett gyógyszerárában (Telefon száma 92.) Makón. A gyümölcsfák heti piacok alkalmával a püspökkert előtt beszerezhetők.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönségnek tudomására adni, hogy a

téli modell-kalapok

megérkeztek és a tulzsufol! raktár miatt mélyen leszállított árban kiárusítom, alakítások darabja 1 koronáért elfogadatik. Egyben még felhívom a n. é. közönség figyelmét, hogy az előnyomda intézetemet megnagyobbítottam és mindenféle előnyomda munkát a legszebb és a legolcsóbb ártért elvállalok.

Tisztelettel Kertész Manóné
Endrei Márton üzlete mellett.

Csanádmegye

földrajzi tananyagának módszeres feldolgozása. Irtá: Egressy Péter. Miniszterium által e nembem egyedüli engedélyezett mű. Mellékleteivel együtt beszerezhető

Gaál László

makói könyvkereskedőnél.

Ami igaz, az igaz!!

De az is igaz, hogy jó és olcsón csakis az »Alkalmi áruház«-ban lehet vásárolni, mert tulajdonosának sikerült ketszépért egy nagy tétel legújabb divatu tiszta gyapjú női- és férfi ruhaszövetet, vásznat, remek téli árúkat, valamint egyéb, a kézműáru szakmához tartozó cikket igen olcsón megvenni, mely árúkat az »Alkalmi áruház«-ban a már megszokott olcsó árakon fogja elárusítani.

Győződjön meg erről saját érdekében mindenki.

Alkalmi áruház.

Kossuth szoborral szemben.

Felvétetik két tanuló

Kolozsy Károly

vas- és fűszer üzletében.

E lveszel bugyeláris.

Október első felében elvesztett egy nagy fekete bőrtárcám, amelyben a birlalóra nézve teljesen értéktelen iratok és egy 1870. évi 598 - 45. sz. nyeremény kölcsön sorsjegy volt, melynek megsemmisítése végett a törvényes lépéseket megtettem.

Aki sorsjegyemet visszaadja, vagy megtalálására biztos adatot nyújt 50 korona jutalomban részesül.

Korhetz Celesztin,
Makó.